

τητο. Γέλια - δάκρυα ἀκράτητα. Δίψα ἀκράτητη λόγ. σύνηθ. || Παροιμ. Σέρνει κι ὁ κρατημένος ἀκράτητο καμάρι (ἐπὶ πτωχαλαζόνος) Ἡπ. β) Ἀνυπόμονος Μακεδ. (Καταφύγ.) 2) Ὁ μὴ κρατούμενος, ὁ μὴ βασταζόμενος ὑπὸ τινος Πόντ. (Ὁφ.): Ἀκράτετο ἔδει τὴν τσάππα (σκαπάνη).

β) Ὁ μὴ δυνάμενος, ὁ μὴ ὢν εἰς θέσιν νὰ κρατηθῇ Πόντ. (Κερασ. Σάντ. Τραπ.) 3) Ὁ μὴ ὑποστηριζόμενος ὑπὸ τινος, ἀπροστάτευτος Πόντ. (Ὁφ.): Ἐπέθανε καὶ τὰ γαρδέλλᾶ τ' ἀκράτετα εἶν' (γαρδέλλᾶ=παιδιά). β) Ὁ ἀνάξιος ὑποστηρίξεως καὶ μερίμνης Πόντ. (Ὁφ. Τραπ.)

ἀκρατοπίνω Λεξ. Κομ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἀκρατος καὶ τοῦ ρ. πίνω. Καὶ παρὰ Βλάχ.

Πίνω ἀκρατον, γνήσιον οἶνον.

ἀκρατος ἐπίθ. Κρήτ. Κύπρ. —ΚΠαλαμ. Βωμ. 12 ἀκρατους Ἡπ. Θεσσ. (Ζαγόρ.) Θράκ. (Αἰν.) Ἰμβρ. Μακεδ. (Σισάν.) ἀκράτος Αἰγίν. Ἄνδρ. Βιθυν. Ἴος Κάρπ. Κρήτ. Νάξ. (Ἀπύρανθ.) Μύκ. Κύθηρ. Νίσυρ. Παξ. Πελοπ. (Λακων. Μάν.) Πόντ. (Κερασ.) Ρόδ. Σαλαμ. Σίφν. Σύμ. κ. ἄ. ἀγκράτος Πελοπ. (Καλάβρυτ.) ἀκράτους Θεσσ. Θράκ. (Αἰν.) Λέσβ. Λυκ. (Λιβύσσ.) Μακεδ. (Σέρρ. Σιάτ.) Σάμ. κράτους Θεσσ.

Τὸ ἀρχ. ἐπίθ. ἀκρατος. Διὰ τὸν καταβιβασμὸν τοῦ τόνου εἰς τὸ ἀκράτος κατὰ τὰ εἰς -ατος ἰδ. ΓΧατζιδ. ΜΝΕ 2,127. Ὁ τύπ. καὶ μεσν.

1) Ἀμιγής, γνήσιος, ἀγνὸς καὶ ἐπὶ ἄλλων μὲν πραγμάτων, συνήθως ὁμῶς ἐπὶ οἴνου ἔνθ' ἄν.: Κρασοὶ ἀκράτο πολ-
λαχ. Νερό ἀκράτο Σαλαμ. Ἀλεύρι-λάδι-μέλι ἀγκράτο Καλά-
βρυτ. κ. ἄ. Αἶμα ἀκράτο καὶ ἀσταλαμάτιγο Μάν. Κράτου
γάλα Θεσσ. Ἀκράτος ἀσβέστης Κρήτ. Θυμίαμα ἀκράτου Αἰν.
κ. ἄ. || Ἄσμ.

Μῆλο ἔτρωε τὸ πρῶι, τσίτρο τὸ μεσημέρι
τσαὶ κάθε ἡλίου ξέγευμα ἔτρωε μόσκ' ἀκράτο
Αἰγίν.

Ὡρα καλή, ψηλή, λυγρή, τριανταφυλλῆ μ' ἀκράτη
καὶ καστανομαλλοῦσα μου καὶ γατανοφρυδάτη
Ἀπύρανθ.

Βαίνει της περισσὰ φλωριά, μαλάματα ἀκράτα
Αἰγίν.

Ἵστοις ἀραμάδες τῶν δοντιῶν ἔχει ἀκράτο μόσκο

Ρόδ. Συνών. ἀγναῖος 1, ἀγνὸς Β 1, μοναῖτος.

β) Εἰλικρινής, γνήσιος, ἐπὶ ἀνθρώπων Ἄνδρ. Κάρπ. Κρήτ. Παξ. Σάμ.: Φίλος ἀκράτος Κάρπ. Κρήτ. Ἀκράτ' φιλία Σάμ. 2) Καθαρὸς Λέσβ.: Σπίτ' ἀκράτου Λέσβ. Σπίτ' παστριμένον, πιάττα πλυμένα, οὔλα ἀκράτα αὐτόθ.

3) Ἀθῶος Βιθυν.: Ἄσμ.

Τὸ παιδάκι μου τ' ἀκράτο τὸ στρογγυλοπωγωνᾶτο
Βιθυν.

ἀκρατοσύνη ἡ, ἀμάρτ. ἀκρατουσύν' Λέσβ. (Πάμφιλ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἀκρατος.

Καθαριότης: Μουσκουβουλᾶ τοῦ σπίτ' ἀπ' τ'ν ἀκρατου-
σύν' τοῖ τ' δάστρα.

ἀκράφνου ἐπίρρ. Πάρ. (Λεῦκ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἀκρος καὶ τοῦ ἐπιρρ. ἀφνου.

Ἐξαίφνης: Ἀκράφν' ἀκράφν' νὰ φανῇ ἐδῶ κάτω.
Συνών. ἀφνου, ξαφνικά.

ἀκράχαρος ἐπίθ. Πόντ. (Κερασ.) ἀκρόχαρος Πόντ. (Κερασ.)

Ἐκ τῶν ἐπιθ. ἀκρος καὶ ἄχαρος.

Ὁ λίαν δυστυχής. Συνών. χιλιάχαρος.

ἀκραχτα ἐπίρρ. Πέλοπν. (Γορτυν.) Σύμ. —ΝΠολίτ. Παραδ. 2,1301.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἀκραχτος

Κατὰ τὴν ὥραν τῆς νυκτὸς τὴν πρὸ τῆς ἀλεκτοροφω-
νίας, ἐν ὥρᾳ βαθείας νυκτὸς ἔνθ' ἄν.: Ἐσηκώθηκ' ἀκραχτα
Σύμ. Ποτὲ δὲν πρέπει ν' ἀπολογεῖται κανεὶς, ὅταν εἶναι
ἀκραχτα ΝΠολίτ. ἔνθ' ἄν.

ἀκραχτος ἐπίθ. Ἄνδρ. Πελοπ. (Καλάβρυτ.) ἀκρα-
χτους Μακεδ. (Καταφύγ.) —ΚΘεοτόκ. Καραβέλ. 9 ἀκραγος
Εὐβ. (Ὁξύλιθ. κ. ἄ.) Πελοπ. (Ἀρκαδ. Λακων. Μάν. Ξυλόκ.)
ἀκραγους Λέσβ.

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. *κραχτός < κράζω.

1) Ὁ μὴ κρᾶζας, ὁ μὴ λαλήσας, ἐπὶ πτηνῶν Ἄνδρ.
Λέσβ. Πελοπ. (Ἀρκαδ. Καλάβρυτ. Λακων. Ξυλόκ. Μάν.):
Τὰ πουλλὰ εἶναι ἀκραχτα ἀκόμη Ἄνδρ. Ἀκραγοὶ οἱ κοῦ-
ροι σηκώνομαι (πρὶν λαλήσουν οἱ πετεινοὶ ἐγείρομαι τῆς
κλίνης) Μάν. || Φρ. Ἀκραγο πουλλὰ εἶναι ἀκόμη (ἐπὶ νέου
ἢ νέας μὴ ὠρίμου, ἀπείρου τοῦ κόσμου) Ἀρκαδ. Καλά-
βρυτ. Ἀκραγους πιτ'νὸς (ὁ πρὸ τῆς ἀλεκτοροφωνίας χρόνος
τῆς νυκτὸς) Λέσβ. β) Μεταφ. ἐπὶ ἀνθρώπων καὶ δὴ
παιδίων, ἀνόητος, μωρὸς Εὐβ. (Ὁξύλιθ.) 2) Ἀπρόσ-
κλητος συνήθως εἰς γάμον Μακεδ. (Καταφύγ.) —ΚΘεο-
τόκ. ἔνθ' ἄν.: Σ' τοὺν γάμον τοὺν ἀκραχτου ποῦ τοὺν
βάζν; Καταφύγ. Ποιὸς εἶναι ἐκεῖνος ὁ ξένος ποῦ θά μ'παῖνε
ἀκραχτος σὲ ξένα ἰντερέσσα; ΚΘεοτόκ. ἔνθ' ἄν.

ἀκρεββάτωτος ἐπίθ. Ἡπ. ἀκριββάτουτος Ἡπ. (Ζαγόρ.)

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ καὶ τοῦ ἐπιθ. *κρεββατώτος < κρεββατώνω.

Ὁ στερούμενος κρεββατιάς, ἥτοι ἰκρῳμάτος, ἐσχάρας,
ἐφ' ἧς νὰ στηρίζεται, συνήθως ἐπὶ ἀμπέλων ἔνθ' ἄν.: Ἄσμ.

Μηλῆς ἀπὸ τὰ Γιάννινα, ραντζῆς ἀπὸ τὴν Ἀρτα,
κι πιρουγλή ἀκριββάτουτη ἀπ' ἄραιον πιριβόλι
(πιρουγλή=ἀναδενδράς) Ζαγόρ.

ἀκρέμαστος ἐπίθ. κοιν. καὶ Πόντ. (Κερασ. Χαλδ.)
ἀκρέμαγος Πελοπ. (Τρίκκ. Συγκά Κορινθ.) Πόντ. (Τραπ.
Χαλδ.)

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. κρεμαστός < κρεμῶ.
Ἡ λ. καὶ παρὰ Σομ.

1) Ὁ μὴ ἀνηρτημένος κοιν. καὶ Πόντ. (Κερασ. Τραπ.
Χαλδ.): Ἀφῆσε τὸ σακκάκι ἀκρέμαστο κοιν. Ἀφῆτ' ὁ
ἀκρέμαγα τὰ κρεμμύδια - τὰ τσυνδῶνια κττ. Τρίκκ. 2) Ὁ
μὴ ἀπηγγονισμένος κοιν.: Δὲν ἔμεινε ἔς τὰ εἰκοσιένα κανένα
ἀκρέμαστος ἀπὸ τοὺς προεστοὺς τοῦ χωριοῦ, ὅλους τοὺς ἐκρέ-
μασαν οἱ Τοῦρκοι.

ἀκρέμιστος ἐπίθ. πολλαχ. καὶ Πόντ. (Τραπ.) ἀκρέ-
μιγος Πόντ. (Τραπ.) ἀγκρέμιστος Πελοπ. (Ἀρκαδ.) Πόντ.
(Τραπ.) ἀγκρέμιστος Κρήτ. ἀγκρέμιστος Εὐβ. (Κονίστρ.)
ἀγκρέμιστε Τσακων. ἀγκρέμιστος Κρήτ.

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. *κρεμιστός < κρε-
μίζω, δι' ὃ ἰδ. γκρεμίζω.

Ὁ μὴ κρημνισθείς, ὁ μὴ καταπεσών, ἀκρήμνιστος, ἔνθ' ἄν.: 'Σ' τὸ σεισμὸν δὲν ἔμεινε τοῖχος ἀγκρέμιστος Ἀρκαδ. μὴλὰ ἔχει ἀκόμη πολλὰ μῆλα ἀκρέμιστα Ἡπ.

ἀκρής ἐπίρρ. Στερελλ. (Αἰτωλ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἄκρη, δι' ὃ ἰδ. ἄκρα.

Ἀπὸ τοῦ ἐνὸς ἄκρου εἰς τὸ ἄλλο, μόνον κατ' ἐπανάληψιν: Ἀκρὴς ἀκρὴς πᾶν τὰ ποντάμια σήμερον (πλήρη τὸ τῆς μιᾶς ὀχθῆς, εἰς τὴν ἄλλην). Τὸν πάτιρον φτάν' ἀκρὴς ἀκρὴς (πάτιρον = δοκός).

ἀκρησάριστος ἐπίθ. Λεξ. Ἡπίτ. ἀκρησάριος Κε-
λλ. Πελοπν. (Μαζαίικ.) ἀκρησάριος Πελοπν. (Κορινθ.
ἱκκ.)

Ἐκ τοῦ στερετ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. *κρησαριστός < κρησαρίζω.

Ὁ μὴ περασθείς διὰ κρησάρας, ἀκοσκίνιστος ἔνθ' ἄν.: Ἀλεύρι ἀκρησάριστο Τρίκκ.

ἀκρὶ τό, Κάριπ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἄκρα. Πβ. καὶ ἀρχ. ἄκριον.

Λόφος: Ἄσμ.

Κοντοβορτίζει μὲν καὶ θυό, τ' ἀκρία ξεκουρώνει

(κάμνει μικρὰν βόλταν καὶ ἀνέρχεται καὶ κάμπτει τὸν λόφον).

Περιαίρουν τὰ ὀυνά, τ' ἀκρία καὶ τὰ ρυακούλλια (περιαίρουν = περιδιαβαίνουν, ὀυνά = βουνά). Συνών. ἀκρία. Ἡ λ. καὶ ὡς τοπων. ὑπὸ τὸν τύπ. Ἀκρί Κάριπ. Κάσ. Ἀκρία τά, Κάριπ.

ἀκρία ἡ, Κάριπ.

Τὸ μεσν. οὐσ. ἀκρία. Πβ. Ἡσύχ. *ἀκρία: τὰ ἄκρα τῶν ὀρέων.

Ἀκρί, ὃ ἰδ. Ὑπὸ τοὺς τύπ. Ἀκρία καὶ Ἀκρίες καὶ ὡς τοπων.

ἀκριανός ἐπίθ. σύνθηθ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἄκρια, δι' ὃ ἰδ. ἄκρα, καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ανός.

Ὁ ἐν τῷ ἄκρῳ εὐρισκόμενος ἔνθ' ἄν.: Ἀκριανὸ δάχτυλο. Ἀκριανὴ πέτρα. Συνών. ἀκριάρις, ἀκρινός.

ἀκριάρις ἐπίθ. ἀμάρι. Οὐδ. ἀκριάρ'κον Μακεδ. Στερελλ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἄκρα καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ιάρης.

Ὁ ἐν τῷ ἄκρῳ εὐρισκόμενος: Τὸν σπῖτ' - τοὺ χουράφ' εἶν' ἀκριάρ'κον Μακεδ. Τ' ἀκριάρ'κα ἄλουγα τρέχοντας πατοῦν μὴ πλώτηρη οὐρμὴ τοῦ λειῶμα Στερελλ. Συνών. ἀκριανός, ἀκρινός.

ἀκριβὰ ἐπίρρ. κοιν. καὶ Πόντ. (Ἄμισ. Κερασ. Κοτύωρ. Οἶν. Ὀφ. Σάντ. Τραπ. Χαλδ. κ. ἄ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἀκριβός. Ἡ λ. καὶ παρὰ Πορτ.

1) Ἐν τιμῇ ὑπερβολικῇ κοιν. καὶ Πόντ. (Ἄμισ. Κερασ. Κοτύωρ. Οἶν. Ὀφ. Σάντ. Τραπ. Χαλδ. κ. ἄ.): Ἀγοράζω-πουλῶ ἀκριβὰ κοιν. || Φρ. Θὰ μοῦ τὸ πληρώσης ἀκριβὰ! (ἀπειλὴ πρὸς ἀδικήσαντα) κοιν. || Γνωμ. Ὅποιος δὲν τὸν ξέρει ἀκριβὰ τὸν ἀγοράζει (ἐπὶ προσώπου, τοῦ ὁποίου ἀγνοεῖ τις τὸν κακὸν χαρακτήρα καὶ παρ' ἀξίαν ἐκτιμᾷ)

σύνθηθ. Ἀκριβὰ ἀγοράζεις, ἀκριβὰ καταλᾷς (τὰ ἀκριβὰ πράγματα εἶναι διαρκέστερα τῶν εὐόνων. καταλᾷς = φθείρεις) Μεγίστ. Πούλειε ἀκριβὰ καὶ ζύγιαζε δίκαια (δύνασαι νὰ ὀρίξης ὑψηλὴν τὴν τιμὴν τοῦ ὑπὸ σοῦ πωλουμένου ἐμπορεύματος, ὀφείλεις ὅμως νὰ ἔχῃς δίκαια μέτρα καὶ σταθμὰ) Χίος. Συνών. ἀδρά. β) Μετὰ μεγάλης τιμῆς, ὑπερβαλλόντως Κύπρ.: Σαιρετῶ τον πολλὰ τὸ ἀκριβὰ.

2) Μετὰ μεγάλης φειδοῦς Μεγίστ.: Παροιμ. Ἀκριβὰ ἀγοράζεις, ἀκριβὰ καταλᾷς (τὰ ἀκριβὰ πράγματα εἶναι διαρκέστερα τῶν εὐόνων, διότι τὰ χρησιμοποιεῖς μὲ μεγάλῃ φειδῷ. Παρατηρητέα ἡ διπλῇ σημ. τῆς λ. ἀκριβὰ ἐν τῇ αὐτῇ παροιμ.)

ἀκριβαγαπητικός ὁ, Μεγίστ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἀκριβός καὶ τοῦ οὐσ. ἀγαπητικός.

Ὁ πολὺ ἡγαπημένος ἐραστής: Ἄσμ.

Νά 'ρη μέναν τὸ πουλ-λί μου, | ἀκριβαγαπητισή μου.

ἀκριβαγάπητος ἐπίθ. Λεξ. Ἐλευθερουδ.

Ἐκ τοῦ ρ. ἀκριβαγαπῶ.

Ὁ τρυφερῶς ἀγαπώμενος.

ἀκριβαγαπῶ Θράκ. — Λεξ. Ἐλευθερουδ. Μετοχ. ἀκριβαγαπ' μένους Θράκ. (Ἀδριανούπ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιρρ. ἀκριβὰ καὶ τοῦ ρ. ἀγαπῶ.

Ἀγαπῶ τρυφερῶς.

ἀκριβαγοράζω πολλαχ. ἀκριβαγοράζον Μακεδ.

Ἐκ τοῦ ἐπιρρ. ἀκριβὰ καὶ τοῦ ρ. ἀγοράζω.

Ἀγοράζω μὲ τιμὴν ὑψωμένην ἔνθ' ἄν.: Τ' ἀγόρασε καὶ τ' ἀκριβαγόρασε πολλαχ.: Ἄσμ.

Καὶ τ' ἄρματα του ἀκριβὰ μὲ χίλια θυὸ πλουμίδια ἀπὸ τοῦ Πόλις τὸ τσαρσί ἀκριβαγορασμένα

(τσαρσί = ἀγορὰ) Κρήτ.

Τὰ ροῦχα τὰ καλύτερα, τ' ἀκριβαγορασμένα,
'ς τὸν Ἄδη πῶς τὰ βάνανε τὰ μαυραραχγιασμένα!
αὐτόθι.

ἀκριβαγόραστος ἐπίθ. Λεξ. Μ. Ἐγκυκλ. ἀκριβογό-
ραστος Κύπρ.

Ἐκ τοῦ ρ. ἀκριβαγοράζω.

Ὁ ἀκριβὰ ἡγορασμένος, πολύτιμος: Ἄσμ.

Διῶ της τὰ τσανέλ-λια μου τὰ χρυσοτσάνελ-λά μου,
διῶ της τὰ βραδιόλια μου τ' ἀκριβογόραστά μου

(διῶ = δίδω, τσανέλ-λια = ἐμβάδας).

ἀκριβανάρθεμμα τό, ἐνιαχ. ἀκριβανάρθεμμα Νάξ.
(Ἀπύρανθ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἀκριβός καὶ τοῦ οὐσ. ἀνάθρεμμα.

Ἡ μετὰ μεγάλης προσοχῆς καὶ ἐπιμελείας ἀνατροφὴ: Κριμα 'ς τ' ἀκριβανάρθεμμα ποῦ τοῦ 'ίνεται κ' εὐτεινοῦ! ('ίνεται = γίνεται, εὐτεινοῦ = αὐτοῦ) || Ἄσμ.

Ὅλα σου τὰ χτενίσματα ἐδιάησα χαμένα
καὶ τ' ἀκριβανερθέμματα ποῦ σοῦ 'χα καμωμένα.

ἀκριβαναθρέφω ἐνιαχ. ἀκριβανερθεύω Νάξ.
(Ἀπύρανθ.) Μετοχ. ἀκριβαναθρεμμένος Κρήτ. Νίσυρ. κ. ἄ. ἀκριβαναθριμμένους Θράκ. (Αἰν.) κ. ἄ. ἀκριβανερθεμμένος Νάξ. (Ἀπύρανθ.) ἀκριονερθεμμένος Κάσ.

